

Sheria za Washington za Unyanyasaji na Utekelezaji wa Haki za Watoto

Nakala hii inakusudiwa kutoa elimu katika sheria muhimu za Washington za unyanyasaji na utekelezaji wa haki za watoto na zinarejelea Revised Code of Washington (Kanuni Zilizorekebisha za Washington, RCW) na Washington Administrative Code (Kanuni za Usimamilizi za Washington, WAC)

Je, adhabu ya kumchapa mtoto iko sawa?

Ndio, kumchapa mtoto, ikiwemo adhabu ya kumpacha au inayoeleweka, haitakuwa unyanyasaji au ya kuvunja sheria ikiwa ianaeleweka na ya wastani na itafanywa na mzazi, mwalimu au mlezi kwa ajili ya kuzia na kurekebisha mtoto. Umri, kimo na hali ya mtoto na ambako jereha na jeraha lolote litaangaliwa katika kuamua ikiwa jeraha la mwili ni la kueleweka au la wastani. Sababu zingine zinazoweza jumuisha kiwango cha ukuaji wa mtoto na hali ya makosa ya mtoto. Imani ya mzazi ya kuwa anapswa kumuadhibu mtoto haithibitishi au kuruhusu utumiaji wa nguvu inayozidi, inayozidi wastani au isiyoeleweka kwa mtoto. Utumiaji wowote wa nguvu kupita kiasi wa mtu mwingine kwa haijaruhusiwa kisheria labda iwe inaeleweka na ya wastani na inaruhusiwa mapema na mzazi wa mtoto au mlezi kwa sababu ya kuzuia kufanya jambo au kurekebisha mtoto.

- RCW 9A.16.100: <https://apps.leg.wa.gov/RCW/default.aspx?cite=9A.16.100>
- WAC 110-30-0030: <https://apps.leg.wa.gov/WAC/default.aspx?cite=110-30-0030>

Je, kichapo kinachozidi cha wastani au kisichoeleweka na Unyanyasaji wa kimwili ni nini?

Unyanyasaji wa kimwili unamaanisha kuleta jeraha la kimaksudi mwilini au dhulumu za kimwili kwa mtoto ambayo huadhiri afya, ustawi au usalama wa mtoto. Inaweza jumuisha, lakini sio tu matendo kama:

- (a) Kumrusha, kumchapa, kumchoma au kukata mtoto;
- (b) Kumngonga mtoto ngumi;
- (c) Kumtingiza mtoto aliye chini ya umri wa miaka mitatu;
- (d) Kuzuia mtoto kupumua;
- (e) Kutishia mtoto na silaha hatari; au
- (f) Kufanya tendo lingine lolote ambalo linaweza sababisha na ambalo linasababisha jeraha mwilini zaidi ya uchungu wa muda mfupi au alama ndogo zisizodumu au linaleta jeraha kwa afya, ustawi au usalama.

- RCW 9A.16.100: <https://apps.leg.wa.gov/RCW/default.aspx?cite=9A.16.100>
- WAC 110-30-0030: <https://apps.leg.wa.gov/WAC/default.aspx?cite=110-30-0030>

Nini inafikiriwa kuwa unyanyasaji wa kijinsia?

Unyanyasaji wa kijinsia inamaanisha kufanya au kuruhusu kuwa katika makosa ya kijinsia kwa mtoto kama inavyoelezewa katika kanuni ya jinai. Kumguza kimaksudi, moja kwa moja au kwa nguo, za kijinsia au sehemu zingine za siri au kuruhusu, kupeana ruhusa au kulazimisha, kuhimiza, kusadia au vinginevyo kusababisha mtoto kujihusisha na kuguza sehemu za kijinsia au za siri za mwingine ili kutosheleza hamu ya anayemguza mtoto, mtoto, au mtu mwingine. Mzazi au mlezi wa mtoto, mtu ambaye ameruhusiwa na mzazi au mlezi kutoa huduma za utunzaji wa mtoto, au mtu anayetoa huduma za kiafya kwa mtoto, anaweza mguza mtoto katika sehemu za kijinsia au sehemu zingine za siri kwa ajili ya kuleta usafi, utunzaji wa mtoto na matibabu ya kiafya au kubaibisha magonjwa.

WAC 110-30-0030: <https://apps.leg.wa.gov/WAC/default.aspx?cite=110-30-0030>

Washington State Department of
CHILDREN, YOUTH & FAMILIES

Je, unyanyasaji wa kijinsia ni nini?

Unyanyasaji wa kijinsia unajumuisha, lakini sio tu, unyanyasaji na biashara ya ngono kwani maneno hayo yanaelezewa na sheria na yanajumuisha matendo kama kuruhusu, kulazimisha, kuhimiza, kusaidia, au vinginevyo kuasababisha mtoto kushiriki katika moja au zaidi ya yafuatayo:

- Kitendo chochote cha ngono ambacho kilicho na dhamana inapeanwa au kupokewa na mtu yeyote kwasababu ya kitendo cha ngono;
- Shughuli za ngono, mambo machafu au shughuli za ngono kupigwa picha, kerokodiwa, kunakiliwa na kuenezwa kielektroniki;
- Shughuli za ngono, mambo machafu au shughuli za ngono kama sehemu ya matendo ya kuonyesha moja kwa moja au kwa manufaa au kutoshelezwa kingono kwa mtu mwingine.

WAC 110-30-0030: <https://apps.leg.wa.gov/WAC/default.aspx?cite=110-30-0030>

Je, naweza wacha mtoto wangu peke yake na mtu mhalifu wa ngono, hata kwa muda mfupi?

Apana, kuwacha mtoto chini ya uangalizi wa mhalifu wa ngono ni makosa kidogo ila iwe korti imeleta agizo la kumruhusu mhalifu kuwa utangamano ambao hausimamiwi akiwa na watoto, au mhalifu anaruhusiwa kuwa na utangamano usiosimamiwa akiwa na watoto katika swali chini ya mpango wa kuungana tena na familia, mpango ambao umeruhusiwa na korti, department of corrections (idara ya marekebisho), au department of social and health services (idara ya huduma za jamii na afya) kulingana na sera za idara.

Mtu ana hatia ya uhalifu ya kuwacha mtoto chini ya uangalizi wa mhalifu wa kingono ikiwa huyo mtu ni (a) mzazi wa mtoto; (b) ana aminiwa na kukaa na mtoto; au (c) amejiriwa kutoa mambo ya msingi ya maisha, na kuwacha mtoto chini ya uangalizi au kukaa na mtu mwingine ambaye sio mzazi, mlezi, au uangalizi wa kisheria wa mtoto, ikijulikana kuwa mtu amesajiriwa au anahitajika kujisajiri kama mhalifu wa kingono chini ya sheria za jimbo, au sheria au agizo chini ya mamlaka yanayofanana, kwasababu ya uhalifu dhidi ya mtoto.

RCW 9A.42.110: <https://apps.leg.wa.gov/RCW/default.aspx?cite=9A.42.110>

Je, kutotunza au unyanyasaji wa mtoto ni nini?

Kutotunza au unyanyasaji wa mtoto inamaanisha kukosa kufanya au mkusanyiko wa madhara ya matendo, mwenendo au kukosa kufanya ipasavyo, katika sehemu mazazi wa mtoto, anayekaa na mtoto kisheria, mlezi au mwangalizi wa mtoto inayoleta hatari halisi na ya sasa ya afya ya mtoto, ustawi, au usalama.

- Unapofikiria ikiwa hatari inayoonekana na hatari halisi na ya ghafla, ikiwa wazazi kutumia madawa ni jambo linalochangia lazima ushahidi uwe mkuu.
- Ukweli wa mambo kuwa watoto wanatumia chumba cha kulala kimoja sio, ndani yake, Kutotunza au unyanyasaji wa mtoto aliye chini ya umri wa miaka kumi na minane.
- Umaskini, kutokuwa na makao, kutangamana na vurugu za nyumbani zinazoelekezwa kwa kwaispokuwa mtoto, ndani ya na kwa hiyo, inahusu kutotunza au unyanyasaji wa mtoto aliye chini ya umri wa miaka kumi na minane.
- Mtoto hahitaji kupitia madhara halisi au kimwili au ya hisia ili kuwa katika hali inayoleta hatari halisi na ya sasa ya afya ya mtoto, ustawi, au usalama.
- kutotunza au unyanyasaji wa mtoto aliye chini ya umri wa miaka kumi na minane inajumuisha, lakini sio tu au zaidi ya yafuatayo;
  - Kukosa kumpatia mtoto chakula kinachotsha, makao, nguo, usimamizi, au uangalizi wa afya inayofaa kwa afya ya mtoto, ustawi, au usalama ambapo kukosa huonyesha kutojali kwa matokeo ya mtoto na kutengeneza hatari halisi na ya sasa ya afya ya mtoto, ustawi, au usalama;
  - Matendo, kukosa kufanya, au kuondoa matendo yanayosababisha hatari ya jeraha kwa maendeleo yanayobainika ya mwili, hisia za mtoto na kutengeneza hatari halisi na ya sasa na ya ghafla ya afya ya mtoto, ustawi, au usalama;
  - Mkusanyiko wa madhara ya matendo, mienendo, au kuwajibika kwa mzazi au mlezi katika mahitaji ya maendeleo ya mwili, hisia na au hisia za mtoto, ambavyo itaonyesha kutojali kwa matokeo ya mtoto na kutengeneza hatari halisi na ya sasa ya afya na ya ghafla ya mtoto, ustawi, au usalama;
  - Madhara kukosa kwa muda mrefu kwa sehemu ya Mzazi kufanya shughuli za mzazi, jukumu, au wajibu unaosababisha jeraha au Madhara makubwa ya jeraha kwa maendeleo ya mwili, hisia na au hisia za mtoto, ambavyo itaonyesha kutojali kwa matokeo ya mtoto na kutengeneza hatari halisi na ya sasa ya afya ya mtoto, ustawi, au usalama;

WAC 110-30-0030: <https://apps.leg.wa.gov/WAC/default.aspx?cite=110-30-0030>